

ἔλεγεν ὅτι δὲν ἤθελον ποτὲ ἀνεχθῆ μέχρι τέλους αἰρετικὸν βασιλεῖα· διότι πρῶτον τοῦτον τὸν ὄρκον τὸν περὶ πίστεως ὠρκίζοντο οἱ Βασιλεῖς τῆς Γαλλίας, ἐπ' αὐτῷ δὲ πεποθότες καὶ οἱ ὑπήκοοι ὤμουν εἰς αὐτοὺς πίστιν καὶ εὐπειθειαν. (1) Τούτ' αὐτὸ ἀναγνωρίζω καὶ ὁ Γ' Ἑρρίκος ἔλεγε πρὸς τὸν διάδοχόν του ἦδη τὰ λοιπὰ πτωκῶς. «Ἔρο θεία ο; ὅτι ποτὲ δὲν θέλεις βασιλεύσει τῆς Γαλλίας, ἀ δὲν γεινης καθολικὸς καὶ ὑποταγῆ; εἰς τὴν ἐκκλησίαν (D' Avila A. X.) Διὰ τῶν τοιούτων φρονημάτων διεσώθη ἀνεκπεράστως εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ κλονομένη πίστις, ἐν ᾧ ἡ Ἀγγλίς ἐκυλιέτο ἀρνηθῆρησκος εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὀρθοῦ Ἑρρίκου.

Ἡ στάσις προσελάμβανε μάλιστα ὡς ὄργανον τῶν διαβουλιῶν τοὺς ἱερεῖς. Ὅθεν ἑλιεινοὶ ὑποκριταὶ ἐκ τούτων ἐλύστων κατὰ τῆς αὐτῆς, ἐμπαίζοντες ἴσω; τὸν Θεὸν ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τοῦτο τῆς θρησκείας· εἰς δ' ἐξ αὐτῶν ἰδιαιτέρως ἀνεβόησεν· ἔχον ἀνάγκην ἐνὸς Ἀδῶ τὸ δὲ πλῆθος ἀνεγίνωσκε περιέργως τοὺς λόγους τούτους τοῦ Γ' βιβλίου τῶν Κριτῶν. α Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐδούλευον 18 ἔτη Ἐγγλῶ βασιλεῖα τῶν Μωαβιτῶν· ἔπειτα δὲ ἀνυψώσαν τὴν φωνὴν πρὸς Θεὸν, ὅστις ἐπεμψε πρὸς αὐτοὺς σωτήρα λεγόμενον Ἀδῶ, υἱὸν τοῦ Γηρᾶ, ὅστις λαβὼν σπαθὴν διςτομον ἔχουσαν τὴν κόπην μιᾶς παλάμης, ἔκρυσεν αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν, ἔπειτα ὑπέηγε νὰ προσφέρει δῶρα πρὸς τὸν Ἐγγλῶ, ὡς φιλάργυρον· ἀφ' οὗ δὲ προσηύεγκεν αὐτὰ τῷ ἔπε· ἔχω μυστικὸν τι νὰ σοὶ εἶπω, ὦ βασιλεῦ· ἀποπέμψαντος δὲ τοῦ βασιλείως τοὺς παρόντας, ὁ Ἀδῶ ἀποσπάσας τὴν σπαθὴν ἐνεπήξεν εἰς τὴν κοιλίαν του μετὰ τοσαύτης ὀρυμῆς, ὥστε καὶ ἡ λαβὴ αὐτῆς· εἰσεχώρησεν εἰς τὴν πληγῆν.

Τοῦτο ὑπῆρξε πιθανῶς τὸ πρόγραμμα τῆς διαγωγῆς τοῦ δολοφόνου Κλήμεντος· διότι ὡς μαινόμενος ὁ ἐπίτριπτος ἐνόμιζε, ἐξυτὸν ἐκδικεῖν τοῦ Θεοῦ· περιέργον δὲ φαίνεται ὅτι ἀνακρινώσας τὸ φρικτὸν ἀπόβροχτον τοῦτο καὶ εἰς τὸν ἡγούμενον ἤξιωθῆ ἐγκρίσεως! Διάρροιοι μεγιστᾶνες ἐν τοσούτῳ τὸν παρῶζονον ἢ δὲ Δούκιττα τοῦ Μοντπενσιε τῷ ὑπέσχετο καὶ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου, ἢ τοῦλάχιστον τὴν καρδινάλιαν πορφυραν, ἐξάπτουσα τὴν θεοβλαβειάν του καὶ διαισχροτέρων ἄλλων τρόπων, ὡς ἐλέγετο.

Ἐπιπλέον τότε σταθμεύων μετὰ τῆς στρατιᾶς του εἰς τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν καλᾶτιον τοῦ Σαιν Κλου ἤλπιζε νὰ καταστρέφῃ τὴν κατ' αὐτοῦ συμμαχίαν ἐντὸς ὀλίγου διὰ σφοδρᾶς τινος προσβολῆς. Ὅθεν βλέπων ποτὲ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸ συδένδριον λόφων τὴν πρωτεύουσαν εἶπε· Σὺ δὲ Λυτετία ὑπάρχεις ἡ πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου· ἀλλὰ πολὺ ἰδιότροπος καὶ ἀπειθής· ὅθεν ἔχεις ἀνάγκην φλεβοτομίας διὰ νὰ ἀπαλαχθῆς ἐκ τῆς φρονήτιδος. Ἐλπίζω δὲ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου δὲν θέλουσι φαίνεσθαι ἄλλο παρὰ τὰ ἔχνη τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν τειχῶν σου.»

(1) Ἄρ ὁ Ναπολεὼν παραβῆ τοὺς ὄρκους του, θέλουσιν αἰναι ἄρὰ γε διαρκεῖς καὶ ἐχέγγυοι οἱ δειδόμενοι πρὸς αὐτόν;

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν (31 Ἰουλ. 1539) ἐξήλα πόλεως ὁ ὑποκριτῆς Ἰακώβος Κλήμης φέρων ὑπὸ τὸ εὐχολόγιον, τὸ δὲ ἐγγχειρίδιον κρυμμένον ἐκ χειρὸς· ἐκόμιζε δὲ καὶ ἐπιστολάς καὶ διαβροχτὸν τοῦ ποιοῦν ἐλαβε δολίως παρὰ τῶν αἰχμαλώτων στασεως Ἀχιλλεως Harlay καὶ τοῦ κόμητος Βενε ne Ἀκολουθίων δὲ τὸν δρόμον συελήφθη πρὸς ἐμπροσθοφυλακῆς τοῦ βασιλείου· ἀλλ' ἀπειλήσας τὰ γρυμματα· φιλοζήνηθεις δὲ κατ' ἐκείνην ἔσπεραν παρα τινος Βιταγγελέως Guesle λεγόμενος ἐδείπνησε καὶ ἐκοιμήθη ἠρτύως εἰ τὴν σκηνὴν ἀλλ' ἡ θεάτης μαχίρας, τὴν ὁποίαν μετεχειρήσεν νὰ κόψῃ τὸ κρέας ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐτάραξε τὸν Θεὸν τὸν ἠρώτησεν, ἀν ἐφρόντιζε τόσον νὰ φέρῃ ἐξυτὸν εὐχολόγιον πρὸς δέησιν τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ ἐφοδιχῆται μὲ μάχιραν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Κλήμης ἐπὶ τὸ εὐχολόγιόν του ὁ Guesle προσέθηκε· φησὶ ὅτι οἱ μοναχοὶ ἀπεράστισαν νὰ φονεύσασιν τὸν βασιλεῖα· Ἀναμφιβόλως, ὑπέλαθε τότε ὁ Κλήμης! Ἄλλος λόγος οὗτος παρῆλθεν ὡς ἀστεϊσμὸς, οὐτ' ἐκίτην προσοχὴν τοῦ συνδαιτυμόνος!

Τῇ δ' ἐπαύριον ὁ Κλήμης ἐπορεύθη εἰς ἐκείνην τοῦ βασιλείου μετὰ τῆς συλήθους ἀταραξίας καὶ ἀλήθειας τοῦ πυρέσσοντος κατὰ τὸν παροξυσμὸν τῆς νόσου! Εἰτεροχομένον αὐτοῦ εἰς τὸν θάλαμον βασιλείου ἵστατο πρεσβύων εἰς τὴν ἐμπόρπρον ἰνδύματός του, ἐλαβεν ὅμως τὰς διδομένας εἰς αὐτὸν ἐπιστολάς. Ἐνῶ δὲ ἀνεγίνωσκεν αὐτάς μετ' ἐπιτάξας, ὁ Κλήμης ἐξαγαγὼν τὴν μάχιραν ἐχῶσαν εὐθὺς εἰς τὸ ὑπογάστριον! Ἄ! τὸν ἀχρεῖον καλὸν ἀνεβόησεν ὁ δυστυχῆς ἡγεμὼν, μ' ἐφρόνευσεν! ἀσπένδυσεν. Ἀμέτως δὲ ἀποσπάσας τὴν μάχιραν ἐπληγῆς, ἐκτύπησε τὸν Κλήμεντα· ὁ δὲ Guesle ἐπάταξεν ὁμοίως διὰ τῆς κόπης τοῦ ξίφους του ὁ Λογιάκ καὶ Μιρποᾶ καταφέροντες ἀλλεπαλλήλας πληγὰς ἀρῆκαν αὐτὸν νεκρόν.

Δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσον ἦτο θλιβὲν θέαμα τοῦτο, ἐνθεν μὲν ὁ βασιλεῦς συνέχων ἐκ χειρὸς του τὰ προπίπτοντα ἐντερὰ του, ἐνθεν ἡ πιστοὶ αὐτοῦ ὑκροπισταὶ καὶ θαλαμηπόλοι προπίπτοντες καὶ ὀλοφύοντες!

Τότε ὁ βασιλεῦς τεθεὶς ἐπὶ τῆς κλίνης μετέβη εἰς ἐξυτὸν τοὺς εὐνοουμένους καὶ τὸν βασιλεῖα τῆς Ναβάρρας, ἀπεύθυνε δὲ πρὸς αὐτούς· τὰ εἶπε· Ἄ δὲν λυπούμαι, φίλοι πανταλῶς περὶ τῆς τύχης ἔζησεν ἴσως ἱκανῶς διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν σου εἰς ἀποθνήσκει ἐν κυρίῳ. Ἐν μέσῳ τοῦ θανάτου ὅστις περιστοιχεῖ τὸν θρόνον, εἰς πόσα καὶ ἐν σφαλματα περιπίπτει ὁ βασιλεῦς! Εἰς πόσα πταστα καὶ ἀκουσίως δὲν παρασύρεται! Μόλις τὰς εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὥστε, ἀντὶ νὰ ὑπάρχῃ κέρμα ἐργῶν του, ὑπηρετεῖ αὐτὸς τὰς ἰδιοτροπίας καὶ ὀρέξεις τῶν περὶ αὐτόν· ὁμιλῶ περὶ τούτου ἐκ τῶν Οὐτῶ δὲ ἐξηκολούθει ἀξιοπρεπῶς· νὰ διερχομένην δικαιοδογῆ τὰς πράξεις τοῦ βίου του. Ἡ θεία ἀνάττου ἐφαίνετο ὅτι ἀπέδωκεν εἰς αὐτόν πᾶσαν ἐὐλογησίαν καὶ τοὺς ὕγιεις λογισμοὺς τῆς νουότητος.